

GJRJ050027252022	ફરિયાદ રજૂ થયા તારીખ	૨૪/૦૫/૨૦૨૪.
	ફરિયાદ દાખલ તારીખ	૨૪/૦૫/૨૦૨૪.
	ફરિયાદ નિકાલ થયા તારીખ	૧૬/૦૬/૨૦૨૬.
	અવધિ	વર્ષ માસ દિવસ ૨ ૦ ૨૩

જેતપુરના મહેરબાન જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ
(શ્રી ડી.એમ.પરમાર) સાહેબની અદાલતમાં
મુકામ: જેતપુરનાં સમક્ષ

ક્રિમિનલ કેસ નં.૨૩૯૩/૨૦૨૨.

આંક:-

ફરિયાદી:-

મન્નત કોટનના પ્રોપરાઈટર
શ્રદ્ધાબેન દર્શીકભાઈ રાદડીયા,
ઉ.વ.પુખ્ત, ઘંઘો.વેપાર,
રહે.જલતરંગ ઉદ્યોગનગર, ખુલા ફાટક પાસે, જેતપુર,
જી.રાજકોટ.

//વિરુદ્ધ//

આરોપી:-

શ્રી વિજયાલક્ષ્મી સ્પીનર્સ તથા
શ્રી મહાલક્ષ્મી સ્પીનર્સના પ્રોપરાઈટર
અતુલ શાહ,
રહે.પર-એ, પી.એમ.સ્વામી કોલોની,
શેરી નં.૧, આર.એસ.પુરમ,કોઈમ્બતુર
તમીલનાડુ-૬૪૧૦૦૨

ફરિયાદપક્ષ તરફે વિદ્વાન વકીલશ્રી કે.એમ.પદમાણી

આરોપી તરફે વિદ્વાન વકીલશ્રી એસ.એમ.ભટ્ટ

ગુનો:- ધી નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબ.

// ચુ કા દો //

- (૧) આ કેસમાં આરોપી સામે ધી નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબ ગુનો નોંધવામાં આવેલ છે.
- (૨) સદર કામે ફરિયાદ પક્ષના કેસની ટુંકમાં વિગત એવી છે કે, ફરિયાદી મથાળે જણાવેલ સરનામે "મન્નત કોટન" નામે કાપડ વેપાર કરે છે અને આરોપી વિજયાલક્ષ્મી સ્પીનર્સ અને મહાલક્ષ્મી સ્પીનર્સ નામે કોટન ચાર્ન વેચાણ લગતો વેપાર કરે છે આરોપી પાસેથી ફરીયાદી કાપડને લગતો કાચો માલ અવારનવાર ખરીદી કરે છે ફરીયાદી અને આરોપીને વ્યાપારીક સબંધો અને વ્યવહાર હતાં.આ કામનાં આરોપી પાસેથી ફરીયાદીએ એડવાન્સ પેમેન્ટ કરી કોટન ચાર્નની ખરીદી કરેલ તા.૨૬/૦૭/૨૦૨૧ ના રોજ કરેલ એડવાન્સ પેમેન્ટ રૂ.૪,૫૦,૪૫૦/-સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા દ્વારા એકાઉન્ટ નં.૩૭૫૯૫૨૭૦૦૧ ચેક નં.૧૫૨૯૦૫ દ્વારા કરેલ જે બદલ આરોપીએ મોકલેલ રૂ.૨૦ એસ. ઓ.ઈ. કોટન ચાર્ન કિંમત રૂ.૪,૧૦,૮૬૫/-બીલ નં.૦૦૨/૨૧-૨૨ તા.૨૧/૦૮/૨૦૨૧ દ્વારા મોકલેલ જે બીલ પેટેની આરોપી પાસેથી લેણી રકમ

રૂ.૩૯,૫૮૫/-, તા.૧૯/૦૭/૨૦૨૧ ના રોજ કરેલ એડવાન્સ પેમેન્ટ રૂ.૧૦,૦૯,૬૧૭/-સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા દ્વારા એકાઉન્ટ નં.૩૭૫૯૫૨૭૦૦૧ ચેક નં. ૧૫૨૯૨૫ દ્વારા કરેલ જે બદલ આરોપીએ મોકલેલ ર૦ એસ. ઓ.ઈ. કોટન ચાર્ન વાર્ષિકિંમત રૂ.૫,૯૮,૭૫૨/- બીલ નં.૦૦૩/૨૧-૨૨ તા.૨૧/૦૮/૨૦૨૧ દ્વારા મોકલેલ જે બીલ પેટેની આરોપી પાસેથી લેણી રકમ રૂ.૪,૧૦,૮૬૫/-, તા.૨૦/૦૮/૨૦૨૧ ના રોજ કરેલ એડવાન્સ પેમેન્ટ રૂ.૪,૫૦,૦૦૦/-સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા દ્વારા એકાઉન્ટ નં. ૩૭૫૯૫૨૭૦૦૧ ચેક નં. ૧૫૨૯૪૦ દ્વારા કરેલ જે બદલ આરોપીએ મોકલેલ ર૦ એસ. X ર૦ એસ. -૬૦ X ૫૬ X ૫૨ ૩% ફોર્ડીંગ લેસ કિંમત રૂ. ૧,૩૦, ૩૦૬/- બીલ નં.૦૦૪/૨૧-૨૨ તા.૨૩/૦૮/૨૦૨૧ દ્વારા મોકલેલ જે બીલ પેટેની આરોપી પાસેથી લેણી રકમ રૂ.૩,૧૯,૬૯૪/-આમ બીલ નં.૦૦૨, ૦૦૩, ૦૦૪ એમ કુલ મળી રકમ રૂ.૭,૭૦,૧૪૪/- ફરીયાદીના આ કામના આરોપી પાસેથી લેણા નિકળતા હતા.આથી ફરીયાદીએ આ રકમની ઉઘરાણી કરતા આરોપીએ તેના ખાતાવાળી તામીલનાડુ મરકેન્ટાઈન બેંક લી. આર.એસ.પુરમ શાખા કોઈમ્બતુર, તામીલનાડુનો રૂ.૨,૦૦,૦૦૦/- અંકે રૂપિયા બે લાખ પુરા નો ચેક નં. ૬૩૬૫૬૭, તા.૧૦/૦૨/૨૦૨૨ ના રોજ લખી આપેલ અને આ ચેક આપતી વખતે આરોપીએ ફરીયાદીને જણાવેલ કે, આ ચેક તમારા ખાતામાં જમા કરાવવાથી જરૂરીથી પાસ થઈ જશે અને તમોને તમારી બાકી લેણી રકમ મળી જશે તેવી ખાત્રી અને વિશ્વાસ-વચન

આપેલ.આરોપીએ લખી આપેલ તા.૧૦/૦૨/૨૦૨૨ ના ચેક નં.૬૩૬૫૬૭ ફરીયાદીએ તેમના ખાતા વાળી સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા જેતપુર શાખામાં તા.૨૬/૦૪/૨૦૨૨ ના રોજ વટાવવા માટે નાંખેલ પરંતુ સદરહું ચેક આરોપીના ખાતામાં અપુરતી બેલેન્સ હોવાના કારણે તા.૨૭/૦૪/૨૦૨૨ ના **“ફ્રંડ અનસફીસીયન્ટ”** ના શેરા સાથે ચેક રીટર્ન થયેલ જે અંગેની ધોરણસર જાણ સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા જેતપુર શાખાના તા.૨૭/૦૪/૨૦૨૨ ના ચેક રીટર્ન મેમા દ્વારા થયેલ છે. ત્યારબાદ ફરીયાદીએ આરોપીને તેમના ખાતામાં પુરતી બેલેન્સ ન હોવા અંગે જાણ કરેલ અને ચેક રીટર્ન થયા અંગેની જાણ કરેલ. પરંતુ આરોપીએ ફરીયાદીને લેણી રકમ આપવા અંગે કોઈ ઈશદો જાહેર કરેલ નહીં કે તેમને લેણી રકમ પરત આપવા કોઈ દરકાર લીધેલ નથી.ફરીયાદીએ વકીલશ્રી જીગ્નેશ એમ. લાખાણી દ્વારા આરોપીને તારીખ: ૧૮/૦૫/૨૦૨૨ ના રોજ રજી.એ.ડી.થી નોટીસ આપેલ. જે નોટીસ આરોપીને તા. ૩૦/૦૫/૨૦૨૨ ના રોજ બજી ગયેલ છે. આ કામના આરોપી આ સમગ્ર બનાવથી વાકેફ હોય અને આ કામના આરોપીએ લેણી રકમ ચુકવવાને બદલે ફરીયાદીએ આપેલ નોટીસનો જવાબ આપેલ નથી. અને આરોપીનો સદરહું રકમ પચાવી પાડવાનો અને લેણી રકમ ડુબાડવાનો બદઈશદો સ્પષ્ટ થાય છે. આમ કરી આરોપીએ ઘ નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ કલમ-૧૩૮ મુજબનો સજાપાત્ર ગુન્હો કરેલ છે. આથી આ ફરીયાદ દાખલ કરવા ફરજ પડેલ છે.

સદરહુ ફરિયાદ લાવી ફરિયાદીએ દાદ માંગેલ છે કે,

(એ) આ કામના આરોપીને ધી નેગોશિએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ હેઠળ તકસીરવાન ઠરાવી સખ્ત નશયત કરવા નમ્ર અરજ કરેલ છે.

(બી) ઉપરોક્ત ચેકવાળી રકમનું ફરીયાદીને વળતર અપાવવા.

(સી) આ ફરીયાદને અનુરૂપ મળી શકતી હરકોઈ દાદ અપાવવા અરજ છે.

(૩) ફરિયાદીની ફરિયાદને આધારે આરોપી સામે પ્રથમ દર્શનીય કેસ બનતો હોઈ ગુનાનું કોન્ફીઝન્સ લઈ આરોપી સામે પ્રોસેસ ઈસ્યુ કરેલ છે જેના આધારે આરોપી હાજર રહેલ છે અને આંક-૧૦થી ગુના અંગે પ્તી લેતા તેઓએ ગુનો કબૂલ કરેલ નથી જેથી કેસની કાર્યવાહી આગળ ચલાવવામાં આવેલ છે.

(૪) સદરહુ કામે ફરિયાદપક્ષ તરફે નીચે મુજબનો મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજ પુરાવા રજૂ થયેલ છે.

મૌખિક પુરાવાઓ.

ક્રમ	વિગત	આંક
૧.	ફરિયાદીનું સરતપાસનું સોગંદનામું.	૦૫

દસ્તાવેજ પુરાવાઓ.

ક્રમ	વિગત	આંક
૧	વિજયાલક્ષ્મી સ્પીનર્સ આરોપી જોગનું બિલ ઈન્વોઈસ નં.૦૦૨/૨૧-૨૨	૧૭
૨	વિજયાલક્ષ્મી સ્પીનર્સ આરોપી જોગનું બિલ ઈન્વોઈસ નં.૦૦૩/૨૧-૨૨	૧૮

૩	વિજયાલક્ષ્મી સ્પીનર્સ આરોપી જોગનું બિલ ઈન્વોઈસ નં.૦૦૪/૨૧-૨૨	૧૯
૪	મન્નત કોટનની બેલેન્સ શીટ	૨૦
૫	અસલ તકરારી ચેક	૨૧
૬	ચેક રીટર્ન મેમો	૨૨
૭	આરોપીને આપેલ કાનુની નોટીસ	૨૩
૮	રજી.એડી.કર્યાની પહોંચ	૨૪
૯	એકનોલેજમેન્ટ	૨૫

ફરિયાદી તરફે ઉપરોક્ત પૂરાવાઓ રજૂ થયા બાદ આંક-૩૪ થી કલોઝીંગ પૂરસીસ રજૂ કરવામાં આવેલ છે.

- (૫) આ કામે રેકર્ડ ઉપરનો પુરાવો ધ્યાને લેતાં, આ કામે ફરિયાદપક્ષ તરફે આંક-૩૫ થી આરોપીનો એફ.એસ.નો હક્ક બંધ કરવાની અરજી રજૂ થયેલ છે. જે અરજી અત્રેની કોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવેલ અને આરોપી ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડની કલમ-૩૧૩ મુજબ વિશેષ નિવેદનનો હક્ક બંધ કરવાનો હુકમ કરવામાં આવેલ છે.
- (૬) ફરિયાદપક્ષે વિદ્વાન વકીલશ્રી નાઓએ આંક-૩૯ થી લેખીત દલીલ રજુ કરેલ છે જેમાં મુખ્યત્વે જણાવેલ છે કે, ફરિયાદીએ પોતાનો કેસ નિઃશંકપણે પુરવાર કરેલ છે. બચાવપક્ષ તરફે કોઈ સચોટ બચાવ રજૂ થયેલ નથી. વધુમાં ફરિયાદી તરફે આંક-૨૧થી રજૂ ચેકને બચાવપક્ષ દ્વારા નકારવામાં આવેલ ન હોય અને ફરિયાદપક્ષ તરફે રજૂ થયેલ તમામ દસ્તાવેજી પૂરાવાઓને પણ નકારેલ ન હોય તેમજ આરોપીએ પોતે ફરિયાદીને ચેક આપેલ હોય અને તેમાં પોતાની સહીને પણ નકારેલ ન હોય આરોપીનું દેવું પુરવાર થાય છે. વધુમાં

સદર કામે આરોપીએ ફરિયાદીની ફરિયાદનું ખંડન કરેલ નથી. આંક-૨૧થી રજૂ ચેકની વિગત કે સહીને નકારેલ નથી. વધુમાં જણાવેલ છે કે, નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો મુજબ આ કામના ફરિયાદીને ચેકની રકમનું બમણું વળતર અપાવવા અથવા તો યોગ્ય વ્યાજ સાથે પરત અપાવવા નમ્ર અરજ કરેલ છે.

વધુમાં આરોપી દ્વારા ફરિયાદીને લેણી રકમ આપવાની છે આ બાબતે નામ.કોર્ટ સમક્ષ તેનો સ્વીકાર કરેલ છે તેમજ આંક-૩૧થી પુરશીસથી કાયદેસરની લેણી રકમમાંથી રૂ.૨૦,૦૦૦/- ગુગલ પે થી ઓનલાઈન ચુકવી આપેલ છે જે નામ.કોર્ટ સમક્ષ જાહેર કરેલ છે જેમાં ફરિયાદી વકીલની સહીથી પુરશીસ આપેલ છે જે ફરિયાદમાં ફરિયાદને સમર્થન માટેનો પુરાવો છે જે ધ્યાને લેવા અરજ છે.

(૬.૧) સદરહુ કામ ઘણા સમયથી આરોપીની દલીલ પર હોય, પરંતુ આરોપી હાજર રહેતાં ન હોય અને આરોપી તરફે કોઈ દલીલ કરવામાં આવેલ ન હોય, જેથી ફરિયાદપક્ષના વિદ્વાન વકીલશ્રી દ્વારા આંક-૪૦ થી આરોપીની દલીલનો હક્ક બંધ કરવા અંગેની અરજ રજૂ થતાં, સદરહુ અરજી મંજૂર કરવામાં આવેલ અને આરોપીનો દલીલનો હક્ક બંધ કરવાનો હુકમ કરવામાં આવેલ છે.

(૭) આ કેસની ઉપરોક્ત હકીકતે આ કેસના આખરી નિર્ણય માટે ન્યાયના વિશાળ હિતમાં નીચે મુજબના મુદ્દાઓ ઉપસ્થિત થાય છે.

//મુદ્દા//

મુદ્દા નં.૧ શું ફરિયાદપક્ષ નિઃશંકપણે પુરવાર કરે છે કે, ફરીયાદીના આ કામના આરોપી પાસેથી લેણા નિકળતા હતા.આથી ફરીયાદીએ આ રકમની ઉધરાણી કરતા આરોપીએ તેના ખાતાવાળી તામીલનાડુ મરકેન્ટાઈન બેંક લી. આર.એસ.પુરમ શાખા કોઈમ્બતુર, તામીલનાડુનો રૂ.૨,૦૦,૦૦૦/- અંકે રૂપિયા બે લાખ પુરા નો ચેક નં. ૬૩૬૫૬૭, તા.૧૦/૦૨/૨૦૨૨ ના રોજ લખી આપેલ અને આ ચેક આપતી વખતે આરોપીએ ફરીયાદીને જણાવેલ કે, આ ચેક તમારા ખાતામાં જમા કરાવવાથી જરૂરીથી પાસ થઈ જશે અને તમોને તમારી બાકી લેણી રકમ મળી જશે તેવી ખાત્રી અને વિશ્વાસ-વચન આપેલ.આરોપીએ લખી આપેલ તા.૧૦/૦૨/૨૦૨૨ ના ચેક નં.૬૩૬૫૬૭ ફરીયાદીએ તેમના ખાતા વાળી સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા જેતપુર શાખામાં તા.૨૬/૦૪/૨૦૨૨ ના રોજ વટાવવા માટે નાંખેલ પરંતુ સદરહું ચેક આરોપીના ખાતામાં અપુરતી બેલેન્સ હોવાના કારણે તા.૨૭/૦૪/૨૦૨૨ ના “ફન્ડ અનસફીસીયન્ટ” ના શેરા સાથે ચેક રીટર્ન થયેલ જે અંગેની ધોરણસર જાણ સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા જેતપુર શાખાના

તા.૨૭/૦૪/૨૦૨૨ ના ચેક રીટર્ન મેમા દ્વારા થયેલ છે. ત્યારબાદ ફરીયાદીએ આરોપીને તેમના ખાતામાં પુરતી બેલેન્સ ન હોવા અંગે જાણ કરેલ અને ચેક રીટર્ન થયા અંગેની જાણ કરેલ. પરંતુ આરોપીએ ફરીયાદીને લેણી રકમ આપવા અંગે કોઈ ઈરાદો જાહેર કરેલ નહીં કે તેમને લેણી રકમ પરત આપવા કોઈ દરકાર લીધેલ નથી.ફરીયાદીએ વકીલશ્રી જુગેશ એમ. લાખાણી દ્વારા આરોપીને તારીખ: ૧૮/૦૫/૨૦૨૨ ના રોજ રજી.એ.ડી.થી નોટીસ આપેલ. જે નોટીસ આરોપીને તા.: ૩૦/૦૫/૨૦૨૨ ના રોજ બજી ગયેલ છે. આ કામના આરોપી આ સમગ્ર બનાવથી વાકેફ હોય અને આ કામના આરોપીએ લેણી રકમ ચુકવવાને બદલે ફરીયાદીએ આપેલ નોટીસનો જવાબ આપેલ નથી કે લેણી રકમ ચુકવેલ નથી. જેથી આરોપીએ ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબનો શિક્ષાને પાત્ર ગુનો કરેલ છે?

મુદ્દા નં.૨ શું આખરી હુકમ?

(૮) ઉપરોક્ત મુદ્દાઓના મારા નિર્ણયો નીચે મુજબ છે.

મુદ્દા નં.૧ હકારમાં.

મુદ્દા નં.૨ આખરી હુકમ મુજબ.

//કારણો//

મુદ્દા નં.૧, ૨.

(૦૯) આરોપી વિરુદ્ધ ધી નેગોશિએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબ શિક્ષપાત્ર ગુનાનું તહોમત છે જે અંગેની ધી નેગોશિએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ની જોગવાઈ લક્ષમાં લેતાં નીચે મુજબના આવશ્યક તત્વો ફરિયાદીની ફરિયાદમાં હોવા જોઈએ અને તેવી હકીકતો ફરિયાદીએ તેઓના પુરાવાથી પુરવાર કરવાની છે.

૧. કાયદેસરના લેણાની ચુકવણી પેટે આરોપી દ્વારા પોતાના ખાતાનો ચેક ઈસ્યુ કરવામાં આવેલ હતો.
૨. ચેક ફરિયાદી દ્વારા બેંકમાં રજૂ કરવામાં આવેલ હતો.
૩. ચેક બેંક માં રજૂ કરતાં, આરોપીની બેંક દ્વારા વણચુકવ્યો પરત આવેલ હતો.
૪. વણચુકવ્યો પરત ફરેલ ચેકની રકમ ચુકવવા માટે ચેકના ધારણકર્તા દ્વારા ચેક લખનારને આ કલમની જોગવાઈ મુજબની નોટિસ ઈસ્યુ કરવામાં આવેલ હતી.
૫. ચેક લખનાર નોટિસ બજવા છતાં નિયત મુદતમાં ચેકની રકમ ચુકવવામાં નિષ્ફળ ગયેલ છે.

(૧૦) ઉપરોક્ત કાયદાકીય જોગવાઈ સિવાય ધી નેગોશિએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટમાં કલમ-૧૩૮માં ધારકની તરફેણમાં અનુમાન કરવા બાબત જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. પ્રસ્તુત કેસના નિર્ણય માટે રજૂ પુરાવાની ચર્ચા કરતા અગાઉ તે સંદર્ભે ધી નેગોશિએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ અને કલમ-૧૩૯ અંગે નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ તેમજ નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટના ચુકાદાઓથી સ્થાપિત સિદ્ધાંતો

લક્ષમાં લેવા પડે જે અંગે નીચે મુજબના ચુકાદાઓ માનસહ વંચાણે લીધા. ૨૦૧૦ એ.આઈ.આર.(એસ.સી)૧૮૯૮ રંગપ્પા વિ. શ્રી મોહનનો ચુકાદો માનસહ વંચાણે લેતાં, આ ચુકાદામાં નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટના પેરા-૧૪માં ઠરાવેલ છે કે, કલમ-૧૩૮માં કાયદેસરનું લેણું અસ્તિત્વમાં હતું તેવા અનુમાનનો સમાવેશ થાય છે. આરોપીએ કલમ-૧૩૮ હેઠળના અનુમાનનું ખંડન માટેનો પુરાવો સંભાવનાની પ્રબળતા (પ્રિપોન્ડરન્સ ઓફ પ્રોબેબીલીટી) હોય તેટલી કક્ષાનો આપવો પડશે અને તે માટે આરોપીએ પોતાનો પુરાવો આપવાની જરૂર નથી પરંતુ ફરિયાદી તરફે રજૂ પુરાવા પર આધાર રાખીને પણ બચાવ કરી શકે છે.

ધી નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટમાં કલમ-૧૩૮ની જોગવાઈ નીચે મુજબ છે.

139. Presumption in favour of holder.—

It shall be presumed, unless the contrary is proved, that the holder of a cheque received the cheque of the nature referred to in section-138 for the discharge, in whole or in part, of any debt or other liability

(૧૧) મુદ્દા નંબર-૦૧ના નિર્ણય હેતુસર ઉપરોક્ત ચર્ચા કર્યા મુજબની કાયદાની જોગવાઈ તેમજ નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ તેમજ નામદાર હાઈકોર્ટના ચુકાદાથી સ્થાપિત સિદ્ધાંત અને તે અંગે પ્રસ્તુત કેસની હકીકત અને તે અન્વયે રજૂ પુરાવો લક્ષમાં લેવામાં આવેલ છે.

(૧૨) ફરિયાદી તરફે આંક-૦૫થી સરતપાસનું સોગંદનામું રજૂ થયેલ છે. જેમાં ફરિયાદની હકીકતોનું પુનરાવર્તન કરેલ છે. સદરહુ કામે

ફરિયાદપક્ષ તરફે આંક-૩૨ થી આરોપી તરફે ફરિયાદીની ઊલટતપાસનો હક્ક બંધ કરવા અંગેની અરજી રજૂ થયેલ છે. જે અરજી મંજૂર કરવામાં આવેલ છે અને આરોપીનો ફરિયાદીની ઊલટતપાસ લેવાનો હક્ક બંધ કરવાનો હુકમ કરવામાં આવેલ છે.

(૧૩) નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે તેમના AIR 1964 SUPREME COURT 575 "Dhanvantrai Balwantrai Desai v. State of Maharashtra"ના ચુકાદામાં નોંધેલ છે કે,

"12..... The burden resting on the accused person in such a case would not be as light as it is where a presumption is raised under S. 114 of the Evidence Act and cannot be held to be discharged merely by reason of the fact that the explanation offered by the accused is reasonable and probable. It must further be shown that the explanation is a true one. The words 'unless the contrary is proved' which occur in this provision make it clear that the presumption has to be rebutted by 'proof and not by a bare explanation which is merely plausible. A fact is said to be proved when its existence is directly established or when upon the material before it the Court finds its existence to be so probable that a reasonable man would act on the supposition that it exists. Unless, therefore, the explanation is supported by proof, the presumption created by the provision cannot be said to be rebutted."

નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે તેમના ઉપરોક્ત ચુકાદામાં પ્રસ્થાપિત કરેલ છે કે, જ્યારે કાયદાની જોગવાઈમાં '**unless the contrary is proved**' શબ્દનું પ્રયોજન કરવામાં આવેલ હોય ત્યારે

આવા અનુમાનનું ખંડન માત્ર ખુલાસાઓથી નહિ પરંતુ પુરાવાઓથી જ થઈ શકે. વધુમાં આરોપીપક્ષે જ્યારે ચેકમાં પોતાની સહીને નકારેલ ન હોય ત્યારે અન્ય વિગત ફરિયાદીએ ભરેલ ન હોવા માત્રથી પણ આરોપીને લાભ મળતો નથી. આ અંગે સર્વોચ્ચ અદાલતે **Bir Singh v Mukesh kumar, CRIMINAL APPEAL NOS.230-231 OF 2019** માં પણ ઠરાવેલ છે કે,

“37. A meaningful reading of the provisions of the Negotiable Instruments Act including, in particular, Sections 20, 87 and 139, makes it amply clear that a person who signs a cheque and makes it over to the payee remains liable unless he adduces evidence to rebut the presumption that the cheque had been issued for payment of a debt or in discharge of a liability. It is immaterial that the cheque may have been filled in by any person other than the drawer, if the cheque is duly signed by the drawer. If the cheque is otherwise valid, the penal provisions of Section 138 would be attracted. 38. If a signed blank cheque is voluntarily presented to a payee, towards some payment, the payee may fill up the amount and other particulars. This in itself would not invalidate the cheque. The onus would still be on the accused to prove that the cheque was not in discharge of a debt or liability by adducing evidence.”

આમ, સમગ્ર પુરાવાઓ ધ્યાને લેતા ફરિયાદપક્ષ તરફે રજૂ થયેલ પુરાવાઓને આરોપીપક્ષે નકારવામાં આવેલ નથી. આરોપીપક્ષે ચેકમાં કરેલ સહીને નકારેલ નથી અને ફરિયાદીની બીજી હકીકતોનું ખંડન કરેલ નથી અને ચેક ફરિયાદી પાસે હોવા અંગે પણ કોઈ ખંડન કરેલ નથી કે આરોપીપક્ષે પણ કોઈ પુરાવો રજૂ નથી.

આરોપી પક્ષે ફરિયાદીએ આપેલ ફરિયાદ કે દસ્તાવેજ પુરાવાઓને નકારેલ શકેલ નથી કે ખોટા સાબિત કરી શકેલ નથી. તેમજ આરોપીપક્ષે એવો કોઈ પ્રોબેબલ ડીફેન્સ જણાઈ આવતો નથી. આરોપીપક્ષે ચેકની સહીને નકારેલ નથી કે આરોપીએ ફરિયાદીને ચેક આપેલ ન હોય, સહી કરેલ ન હોય, રૂપિયાની ઉઘરાણી ખોટી હતી કે ફરિયાદી તરફે આપવામાં આવેલ નોટિસ અંગે કોઈ રીબુટલ અનુમાન કે બચાવ રજૂ કરેલ નથી.

- (૧૪) ફરિયાદીએ પોતાની ફરિયાદની હકીકતો જણાવી અને ફરિયાદની હકીકતોને સમર્થન આપેલ છે તેમાં જણાવેલ હકીકતો સંદર્ભ **આંક-૧૭થી આંક-૨૫** સુધીના દસ્તાવેજ પુરાવા લક્ષમાં લેતા ફરિયાદીને આરોપીએ પોતાના દેવાની ચુકવણી પેટે **આંક-૨૧થી** રજૂ ચેક આપેલ હતો તેવી હકીકતને સમર્થન મળે છે આ ચેક ફરિયાદીએ તેઓના બેંકમાં જમા કરાવતાં **આંક-૨૨થી** રજૂ ચેક રીટર્ન મેમા મુજબ ઈન્ડ ઈન્સ્ટ્રીસીયન્ટના કારણોસર વણચુકવ્યો પરત આવેલ હતો જે વણચુકવ્યા પરત ફરેલ ચેકની રકમ ચુકવવા ચેક લખનાર એટલે કે આરોપીને ધી નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ની જોગવાઈ મુજબ **આંક-૨૩ની** નોટિસ ઇસ્યુ કરવામાં આવેલ હતી જે નોટિસ મોકલ્યાની અને તે નોટિસ આરોપીને બજા ગયેલ તે અંગેની રીસીપ્ટ તેમજ એકનોલેજમેન્ટ આ કામે **આંક-૨૫થી** રજૂ કરેલ છે અને આરોપીને નોટિસ બજવા છતાં નિયત મુદતમાં ચેકની રકમ ચકવવામાં આરોપી નિષ્ફળ ગયેલ છે આમ, ફરિયાદીની જુબાનીથી તેમજ તે સાથે રજૂ કરેલ દસ્તાવેજ

પુરાવા અને દલીલો તથા ઓથોરીટી લક્ષમાં લેતા, ફરિયાદની હકીકત નિઃશંકપણે પુરવાર થાય છે. જેથી મુદ્દા નં ૧ નો જવાબ હકારમાં આપી મુદ્દા નં-૨ પરત્વે નીચે મુજબનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

// હુકમ //

૧. આ કામના આરોપી શ્રી વિજયાલક્ષ્મી સ્પીનર્સ તથા શ્રી મહાલક્ષ્મી સ્પીનર્સના પ્રોપરાઈટર અતુલ શાહ, રહે.પર-એ, પી.એમ.સ્વામી કોલોની, શેરી નં.૧, આર.એસ.પુરમ, કોઈમ્બતુર તમીલનાડુ- ૬૪૧૦૦૨નાઓને ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડની કલમ-૨૫૫(૨) મુજબ ધી નેગોશિયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ અન્વયે તકસીવાર ઠરાવવામાં આવે છે.
૨. આ કામે આરોપીને સજા કરતાં પહેલા આરોપીને સાંભળવા જરૂરી હોય તેમને સાંભળવા માટે આ ચુકાદો આ તબક્કે મુલતવી રાખવામાં આવે છે.

સદરહુ હુકમ આજરોજ તારીખ:૧૬, માહે:જુન, સને:૨૦૨૬ના રોજ ખુદ્દી અદાલતમાં વાંચી સંભળાવી જાહેર કર્યો.
તારીખ:૧૬/૦૬/૨૦૨૬.
મુકામ: જેતપુર.

(ઘવલકુમાર મીઠાભાઈ પરમાર)
જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ,
જેતપુર.

UIC-GJ01563.

સજા અંગે સાંભળવા પર મુલતવી :-સજા અંગે સાંભળ્યા.

(૧૫) સજા અંગે ફરિયાદ પક્ષે ફરિયાદીના વિ.વ.શ્રી નાઓએ મૌખિક દલીલ કરેલ છે કે, સદર કામે આ કામના આરોપી સામે ધી નેગોશિએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટની કલમ ૧૩૮ મુજબનો ગુનો સાબિત થયેલ હોય આ કામના આરોપીને યોગ્ય સજા કરી આ કામના ફરિયાદીને ચેકની રકમ વ્યાજ સાથે અપાવવા હુકમ કરવા નમ્ર અરજ કરેલ છે.

બચાવપક્ષ તરફે વિ.વ.શ્રી કે આરોપી હાજર રહેલ ન હોય સજા અંગે કોઈ દલીલ કરવામાં આવેલ નથી.

સદર ફરિયાદની હકીકત અને કેસની કાર્યવાહીને ધ્યાને લેતા ફરિયાદી તરફે ધી નેગોશિએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટની કલમ-૧૩૮ની ખાનગી ફરિયાદ કરેલ હોય અને ગુનો સાબિત થયેલ હોય કેસના સંજોગોને ધ્યાને લેતા પ્રોબેશનનો લાભ મળવાપાત્ર ન હોય આરોપીને મહત્તમ સજા ન કરતા નીચે મુજબનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

//આખરી હુકમ//

૧. આ કામના આરોપી શ્રી વિજયાલક્ષ્મી સ્પીનર્સ તથા શ્રી મહાલક્ષ્મી સ્પીનર્સના પ્રોપરાઈટર અતુલ શાહ,રહે.પર-એ, પી.એમ.સ્વામી કોલોની,શેરી નં.૧, આર.એસ.પુરમ,કોઈમ્બતુર તમીલનાડુ- ૬૪૧૦૦૨નાઓને ધી નેગોશિએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ,૧૮૮૧ ની કલમ-૧૩૮ મુજબ શિક્ષાપાત્ર ગુનામાં ક્રિમીનલ પ્રોસીજર

કોડ,૧૯૭૩ની કલમ-૨૫૫(૨) અન્વયે તકસીરવાર ઠરાવી ૦૧(એક) વર્ષની સાદી કેદની સજા તથા ચેકની રકમ પેટે રૂ.૨૦,૦૦૦/- હાલની ફરીયાદ દાખલ થયા બાદ આંક-૩૧ થી રજુ પુરશીસના આધારે ફરીયાદીને મળેલ હોય અને આંક-૩૮થી લેખીત દલીલોમાં ફરીયાદીએ સ્વીકારેલ હોય બાકીની રૂ.૧,૮૦,૦૦૦/- (અંકે રૂપિયા એક લાખ અંસી હજાર પુરા)નું વળતર આ કામના ફરીયાદીને આપવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

૨. આરોપી જજમેન્ટ જાહેર કરતા સમયે હાજર ન હોય તેઓની ગેરહાજરીમાં સી.આર.પી.સી. કલમ-૩૫૩(૬) હેઠળ ચુકાદો જાહેર કરવામાં આવે છે. આરોપી સામે હુકમ મુજબ સજા વોરંટ સંબંધિત પોલીસ અધિક્ષક કચેરી ખાતે મોકલવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.
૩. આરોપીએ આ ગુનામાં જેલમાં સમય ગાળેલ હોય તો તે સમય સજામાં મજરે આપવો.

સદરહુ હુકમ આજરોજ તારીખ:૧૬, માહે:જુન, સને:૨૦૨૬ના રોજ ખુદી અદાલતમાં વાંચી સંભળાવી જાહેર કર્યો.
તારીખ:૧૬/૦૬/૨૦૨૬.

મુકામ: જેતપુર.

(ઘવલકુમાર મીઠાભાઈ પરમાર)
જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ,
જેતપુર.

UIC-GJ01563.

Typed by: - k.m.vaja

Gujarati Stenographer